

Het klaprozenjaar

Corina Bomann bij Boekery:

Het vlindereiland
De maneschijnsonate
De jasmijnzussen
De stormroos
Een wonderlijke winterreis
Het klaprozenjaar
Winterbloesem
De rozentuin
Een kamer aan zee

De vrouwen van de Leeuwenhof

Agneta's erfenis
Mathilda's geheim
Solveigs belofte

De kleuren van schoonheid:

Sophia's hoop
Sophia's wens
Sophia's triomf

Waldfriede-serie:

Gloriedagen
Lichtpunt
Avondrood
Ochtendgloren

boekery.nl

CORINA
BOMANN

Het klapprozenjaar

Om haar kind een toekomst te kunnen geven,
moet Nicole eerst het verleden ontrafelen

Vertaald door Lilian Caris

Eerste druk 2017
Tiende druk 2024

ISBN 978-90-492-0346-7
ISBN 978-94-023-0917-1 (e-book)
ISBN 978-94-528-6428-0 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Das Mohnblütenjahr*
Vertaling: Lilian Caris
Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign, München
Omslagbeeld: © Shutterstock en ~mäxchen~ | Photocase.de
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2016 Ullstein Buchverlage GmbH, Berlijn
© 2017 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

De trap leek eindeloos. Naar beneden lopen betekende voor mij een van de grootste krachtsinspanningen van de afgelopen uren. De weg naar boven had me niet zo veel moeite gekost, maar toen had angstige verwachting me vergezeld. Nu drukte de verschrikkelijke zekerheid als een veel te zware rugzak op me.

Natuurlijk, ik had ook de lift kunnen nemen, maar ik had wat tijd nodig voor ik er klaar voor was het pand te verlaten. Dof weergalmd mijn ademhaling tussen de muren van het trappenhuis. Buiten denderde een tram voorbij. Zweterig klampten mijn handen zich vast aan de leuning. Het brandde in mijn borst en mijn hart bonsde. Ik bleef staan en haalde diep adem.

Boven ging een deur open en er drong gelach naar buiten door, gevolgd door een vrolijk afscheid. Het geluk van de vrouw die na mij de gynaecologische praktijk verliet, was duidelijk hoorbaar.

Ikzelf voelde me op dit ogenblik als verdoofd. Ik had niet op het ergste gerekend, maar het nieuws dat ik daarnet had gekregen, had mijn wereld volkomen ontwricht.

Vanmorgen had de doktersassistente me gebeld. Mijn gynaecologe wilde me graag spreken over mijn zwangerschap. Hoewel de assistente niets concreets had gezegd – dat mocht ze niet aan de telefoon – werd ik meteen ongerust.

Mijn volgende afspraak had ik eigenlijk pas over een week. Dan zou ik de uitslag krijgen van de echo die een paar dagen ge-

leden was gemaakt. Toen zag het er nog naar uit dat alles in orde was. In elk geval had dokter Mandelbaum niet laten weten dat ze iets verdachts had gezien.

Maar van de ene minuut op de andere was dat veranderd. Geen arts verzocht je langs te komen als alles in orde was.

Ik was in het begin van de vierde maand en op mijn achtendertigste niet meer de jongste om een eerste kind te krijgen. Er kon van alles gebeuren. Tijdens de rit hierheen had ik mezelf helemaal gek zitten maken. Misschien had ik zwangerschapsdiabetes ontwikkeld! Of zou er toch iets mis zijn met mijn kindje?

Ik herinnerde me dat ik stiekem had gewenst dat David bij de echo zou zijn. Nu wenste ik alleen nog maar dat ik dat wat ik had gehoord, kon terugdraaien.

Het volgende ogenblik was de vrouw achter mij op de trap. Een paar minuten geleden had ze nog samen met me in de wachtkamer gezeten. Rozengeur omgaf haar. Ze had een zonnig gele jas aan en een roze gebreide muts op. Onze blikken ontmoetten elkaar slechts even, maar de manier waarop ik haar aankeek, maakte dat ze meteen inhield.

‘Gaat het wel goed met u?’ vroeg ze.

‘Jazeker. Alles is in orde, dank u,’ zei ik afwimpelend.

De vrouw, die straalde van geluk, keek me nog even verwonderd aan, toen liep ze door.

Ik zag hoe ze de trap afliep, volkomen zorgeloos. Ik had geen idee wie ze was, of ze zwanger was of dat ze gewoon alleen een vooronderzoek had gehad dat goed was uitgekapt. Ze vertoonde in elk geval geen spoor van bezorgdheid.

Welke indruk wekte ik hier op de trap? Kon je zien wat ik te horen had gekregen?

Ik betrapte me erop hoe angstig ik luisterde naar wat er binnen gebeurde. Ik merkte niets, maar ik wist dat daar iets was. Iets wat me van al mijn dromen kon beroven.

De stem van dokter Mandelbaum weerklonk in mijn hoofd: ‘Mevrouw Schwarz, bij nadere beschouwing van de echo heb ik helaas toch een onregelmatigheid bij uw kindje ontdekt. Om precies te zijn een kleine verdikking van de nekplooi. Ik ben er echter niet helemaal zeker van en zou graag nog een echo maken en een nekplooi meting doen.’

Even later lag ik op de onderzoekstafel en keek naar het beeld van mijn kindje op de monitor van het echoapparaat. Voor anderen misschien alleen maar een verzameling pixels in zwart-wit, maar ik herkende er mijn kind in, het hoofdje, het groeiende lijfje. Toen vaststond dat ik zwanger was, had ik een paar boeken bekeken om alles over de komende maanden te weten te komen. Misschien was het begrip ‘nekplooi meting’ daarbij aan de orde geweest, maar had ik er in mijn blijdschap geen aandacht aan geschonken.

Dokter Mandelbaum keek gespannen. ‘Het is zoals ik al vermoedde,’ zei ze uiteindelijk.

‘En wat betekent dat?’ vroeg ik terwijl ik verteerd werd door angst en misselijkheid voelde opkomen.

‘De nekplooi wijst op een anomalie. En ook de hartslag lijkt me niet normaal.’ Ze draaide zich om en keek me aan. ‘In deze situatie vermoed ik dat uw kindje een hartafwijking zou kunnen hebben.’

‘Wat betekent dat? Wat voor hartafwijking?’ Ik hijgde het eerder dan dat ik het zei, want iets leek mijn longen dicht te drukken.

‘Het is nog te vroeg om het met zekerheid te kunnen zeggen. Daarom zou ik u graag voor nader onderzoek willen doorverwijzen naar een collega die met speciale apparatuur kan controleren of met het hartje van uw kindje alles in orde is. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan hij ook constateren om welke afwijking het gaat. Sommige afwijkingen, zoals het ventrikelseptumdefect, kunnen postnataal operatief worden verholpen, bij andere kan een ingreep in het lichaam van de moeder nodig zijn. Maar voor

we over een behandeling kunnen gaan denken, moeten we de uitslag van de specialist hebben.’

Ik had het gevoel dat er een enorme steen op mijn borst lag. De angstige verwachting was op slag verdwenen, maar de zekerheid was nog erger. Angst boorde zich in mijn maag.

‘En wat betekent dat?’ vroeg ik verward terwijl de tranen opkwamen en mijn keel dichtgesnoerd werd. ‘Zal... kan mijn kindje... eraan doodgaan?’

‘Ik zal alles doen wat in mijn macht ligt om dat niet te laten gebeuren,’ verzekerde dokter Mandelbaum me meelevend, maar dat was een schrale troost. Ik las in haar ogen dat het zou kunnen gebeuren. ‘Ik zal een afspraak voor u maken, dan zien we verder. Daarnaast moeten we de ziektegeschiedenis van uw familie bekijken. Is er in uw familie of in die van de vader van het kind sprake van een genetische belasting?’

‘Daar hebt u al naar geïnformeerd.’ Ik keek haar verward aan. ‘Nee, ik bedoel, dat weet ik niet. Bij mijn...’

Ik brak af toen ik me erop betrapte dat ik het over David wilde hebben als ‘mijn vriend’. Dat was hij inmiddels niet meer en eigenlijk wilde ik ook niet aan hem denken... ‘Van de vader van de baby weet ik het niet,’ vervolgde ik terwijl ik moeite had me te beheersen. ‘Hij... heeft nooit iets gezegd.’ Eigenlijk waren we wat onze relatie betreft wel zover dat hij een hartafwijking had moeten vermelden. ‘En mijn moeder en haar zus zijn kerngezond. Ook bij mijn grootouders is voor zover ik weet geen sprake van een hartafwijking. Mijn moeder heeft het wel niet vaak over ze, maar...’

‘U hebt gezegd dat uw vader onbekend is.’

‘Ja, mijn moeder heeft me verteld dat hij voor mijn geboorte is gestorven.’

Mama had maar zelden over hem gepraat. Zijn dood moest een harde klap voor haar zijn geweest. In elk geval had ze veel van hem gehouden, ook na zijn dood, want voor zover ik me kon herinneren, had ze daarna geen serieuze relatie met een man meer

gehad. Er was af en toe wel iemand geweest, maar op een paar bezoeken na was het niemand gelukt in ons vrouwenhuishouden, zoals mijn moeder het noemde, voet aan de grond te krijgen.

‘Nou, misschien moet u nog eens navraag doen bij de vader van het kindje of er sprake is van erfelijke belasting. Maar het kan ook aan uw vader liggen,’ had dokter Mandelbaum gezegd. ‘Ga alstublieft met uw moeder praten. Het is belangrijk te weten of hij een hartafwijking had of dat zoiets in zijn familie voorkwam. Daar zouden we ons onderzoek op kunnen afstemmen...’

Zou het echt zo kunnen zijn dat ik die afwijking van mijn onbekende vader had geërfd? Was mijn moeder ervan op de hoogte? En zo ja, waarom had ze het me niet verteld?

Afwezig keek ik uit het raam van het trappenhuis. Omdat de praktijk tamelijk hoog lag, kon ik uitkijken over de oude binnenstad van Keulen en de Rijn, die vandaag een stralend blauw lint leek waarop witte schepen voeren. Een van de eerste stralende voorjaarsdagen, volmaakt voor een wandeling langs de rivier of een tochtje buiten de stad. Misschien naar de Drachenfels, waar de oude Nibelungenburch stond. Wat was ik daar lang niet meer geweest!

Aan die plek waren voor mij heel fijne herinneringen verbonden. Herinneringen aan David. Aan de tijd dat hij nog deel uitmaakte van mijn leven. Sinds tweeënhalve maand was dat niet meer het geval. Het bittere besef dat ik die momenten misschien voor niets had opgeofferd, boorde zich in mijn maag en deed me de tranen in de ogen springen.

Ik tastte in mijn jaszak en haalde een briefje tevoorschijn. Daarop stond het adres van een gynaecoloog die gespecialiseerd was in hartafwijkingen bij jonge kinderen. Het papiertje betekende hoop en vertwijfeling tegelijk. Na het echocardiogram zou ik zekerheid hebben of mijn kindje gezond ter wereld zou komen of niet. Of het na de geboorte geopereerd zou moeten worden. Of...

Nee! Ik zette mijn gedachtestroom stop en schoof het briefje

terug in mijn zak. Ik moest eerst eens naar huis, ik moest ergens zijn waar ik kon nadenken.

Buiten voor de deur leek de lucht me minstens tien graden kouder. Ik deed mijn sjaal beter om en keek naar boven. De lucht betrok. De eerste voorjaarsdag leek een slecht humeur te krijgen. Het mankeerde er nog maar aan dat het begon te sneeuwen. Terwijl ik naar de tramhalte liep, voelde mijn hoofd vreselijk zwaar. Ik was ten einde raad en doodsbang. Wat moest ik doen? Hoe moest ik de weken tot het echocardiogram doorkomen? En hoe kon ik me wapenen tegen het ergste?

Mijn gynaecologe had beloofd om voor me te zorgen, maar hoe wilde ze mijn angst wegnemen? Er waren zo veel momenten waarop ik alleen was en tegen de angst moest vechten. Hoe wilde ze me helpen wanneer ik binnen in mezelf luisterde, alsof ik het kindje wilde vragen: 'Hoe gaat het met je? Is alles in orde?'

Toen de tram kwam aandenderen, raakten die gedachten een beetje op de achtergrond. De routine nam het over. Ik haalde mijn vervoerbewijs tevoorschijn, stapte in en ging zitten. Onder mijn wollen jas was mijn nog maar licht bollende buik niet te zien. Dus was ook niemand in mij geïnteresseerd.

Hoe vaak had ik mezelf er vroeger niet op betrapt dat ik naar zwangere vrouwen zat te staren! Wanneer ze mijn belangstelling opmerkten, had ik telkens pijnlijk getroffen weggekeken, maar de aanblik van hun buik had me geobsedeerd en achtervolgd. Ik zou zelf zo graag zwanger zijn geworden!

Toen het eindelijk gelukt was, voelde ik me de gelukkigste vrouw van de wereld! Zeker, ik besepte heel goed wat er zou gaan gebeuren. En toch was ik bereid de prijs daarvoor te betalen. Nee, ik koesterde eerder de hoop dat het allemaal anders zou uitpakken.

En nu? Nu vroeg ik me af of het dat waard was. Natuurlijk wilde ik mijn kindje nog steeds. Misschien wel nog wanhopiger dan eerst.

Maar het vermoeden was verpletterend. Ik vreesde dat ik mijn

kind met een last opzadelde dat het niet verdiende. En dat allemaal alleen omdat ik egoïstisch was geweest en koste wat het kost een kind wilde.

Ik betwijfelde of de moeders naar wie ik in de tram jaloers had zitten staren door zulke twijfels werden geplaagd. Dat kon ik natuurlijk niet weten, maar iets zei me dat ze nu met hun gezonde kinderen ronddolden en dat zij op dit moment heel andere angsten hadden dan ik.

Ik besloot niet meer naar mijn werk te gaan. Het reisbureau zou het ook zonder mij wel redden. Ik had me eigenlijk alleen voor de middagpauze afgemeld, maar ik was de tram nog niet uit of ik pakte mijn mobieltje en belde Gesa, mijn collega. Ik legde uit dat het na het doktersbezoek niet zo goed met me ging, en ze toonde alle begrip.

Thuis kwam de stilte als een moker aan.

Zelfs voor Davids vertrek was het er niet bijzonder lawaaierig geweest; naar deze wijk van Keulen verhuisde je alleen als je rustig wilde wonen. Ik was geen Rijnlandse montere geest, ik kwam oorspronkelijk uit Koblenz. David en ik waren van plan in deze stad samen een leven op te bouwen. Maar toen was alles anders geworden.

En nu leek de stilte die me ontving bijna griezelig. Vroeger had ik altijd geweten dat hij ooit thuis zou komen. Nu wist ik dat ik de eerste en de laatste was die het huis binnenkwam.

Na onze grote ruzie had ik mezelf getroost met de gedachte dat ik niet lang alleen zou blijven. Over een paar maanden zou hier een baby kraaien, een jaar later zou mijn kindje zijn eerste stapjes zetten. Ik zou alles helemaal veranderen, een echt nestje bouwen. Geen minimalisme meer, maar fleurige bloemen, patchworkkussens en -dekens, knuffels. Misschien ging ik nieuwe meubels kopen. Niet bij het meubelwarenhuis maar in de tweedehandswinkel. Meubels met een ziel.

Toen ik op de bank neerzakte, werd ik door twijfel bevangen. Misschien zou het daar nooit van komen. En dan treurde ik niet

om de dekens, de kussens en de meubels. Ik vreesde dat mijn kindje een hartafwijking had die niet gemakkelijk te verhelpen was. Ik vreesde dat mijn kindje nooit tussen die meubels rond zou kruipen. Dat mijn huis misschien voor altijd leeg bleef.

2

Die nacht kon ik niet slapen. Telkens weer spookten de woorden van de dokter door mijn hoofd. Het was nog niet zeker dat mijn kindje een hartafwijking had. Maar stel dat dat zo was? Stel dat het een hartkwaal had waar het zijn leven lang mee zou tobben? Stel dat ik het niet eens levend ter wereld kon brengen? Dat ik een miskraam kreeg? Daarvan was tijdens het spreekuur geen sprake geweest, maar het behoorde tot de mogelijkheden.

Opeens leek mijn lichaam een tikkende tijdbom. Wat sluimerde in mijn genen? Was mijn vader misschien ongemerkt aan een hartaanval gestorven? Bijna veertig jaar geleden was de geneeskunde nog heel anders geweest. Wat wist mijn moeder? Wat zou ze zeggen als ik het haar vertelde?

Vreemd genoeg was het niet het telefoonnummer van mijn moeder dat ik vlak voor middernacht met trillende vingers tevoorschijn haalde. Het gesprek met haar had ik naar morgen verschoven, want dan zou ze terug zijn van vakantie. Ik wilde niet haar laatste fijne dag bederven.

Het was Davids nummer, dat ik uit de 'vriendjesdoos' opdiep-te. Zo'n exen-dooos had mijn vriendin me aangeraden, geïnspireerd door een van haar favoriete series. Dan kon je later, beweerde ze, op die gelukkige tijd terugkijken en lachen om het oude zeer.

Ik had de doos braaf gevuld met alles wat er van David was

achtergebleven en hem onder mijn bed geschoven, helemaal in het achterste hoekje. Ik had mezelf bezworen de inhoud ooit weg te gooien. Nu was ik blij dat ik hem met behulp van een bezem tevoorschijn kon halen. En ik was blij dat zijn telefoonnummer erin zat.

Intussen waren er al meer dan twee maanden verstreken sinds ik David voor het laatst gesproken had. Twee maanden had hij niet eens een klein berichtje gestuurd om te vragen hoe het met me ging. Maar nu had ik informatie nodig of er in zijn familie een hartafwijking voorkwam. Een goede uitvlucht om zijn stem weer eens te kunnen horen.

Ik pakte mijn draadloze telefoon, wikkelde me in een deken en koos zijn nummer.

De beltoon vermengde zich met het getoeter van een auto buiten, dat bijna klonk als een waarschuwing: hang op voor het te laat is.

Maar hoe kon ik anders te weten komen of er van zijn kant sprake was van erfelijke belasting? Informatie daarover kon misschien de redding zijn voor ons kind!

‘Met Hofer,’ klonk een slaperige stem. Ik had hem uit bed gebeld. Nu besepte ik hoe stom ik bezig was. Het liefst had ik weer opgehangen, maar het lukte me niet het gesprek af te breken.

‘David?’ Mijn stem trilde.

‘Nicole?’ vroeg hij verbaasd. Op slag leek hij wakker te worden. ‘Wat is er? Is er iets gebeurd?’

Ik slikte. Ik herinnerde me maar al te goed hoe het laatste gesprek met mijn ex-vriend was geëindigd.

Ik had hem toen verteld dat ik zwanger was. Dat wist ik al een week. Toen ik ’s morgens vroeg misselijk was geworden, had ik bij de apotheek een zwangerschapstest gehaald.

Terwijl iedere andere man een gat in de lucht had gesprongen, keek David me ontzet aan.

‘Je weet toch dat ik geen kinderen wil!’ zei hij. ‘Heeft de pil het laten afweten? Of... je hebt toch niet...’

Ik wilde niet liegen. ‘Ik ben drie maanden geleden met de pil gestopt. Je weet hoe graag ik een kind wil. En daar ben ik binnenkort te oud voor.’

Davids ogen waren van kwaadheid van kleur veranderd. Het zachte koffiebruin werd koud zwart. Zo had ik hem nog nooit meegemaakt.

‘Hoe kom je erbij zo voorbij te gaan aan wat ik wil?’ vroeg hij ijzig. ‘Ik wil geen kinderen, dat heb ik duidelijk tegen je gezegd! Waarom ben je met de pil gestopt zonder het daar met mij over te hebben?’

En hoe zit het dan met wat ik wil? kon ik toen alleen maar denken. Waarom houd je daar geen rekening mee?

Even later slingerde ik hem dat naar zijn hoofd.

‘Had ik dan maar vreemd moeten gaan om een kind te krijgen?’ schreeuwde ik. Mijn pols zat op honderdtachtig. Ja, ik zat fout. Maar het was ook zijn kind! Waarom wilde hij niet inzien dat wat ik in me droeg een deel van hem was? Dat ik een kind wilde omdat ik van hem hield?

Het liep uit op slaande ruzie. Ik probeerde nog een tijdje hem van mijn liefde te overtuigen, maar uiteindelijk sloegen we elkaar met al onze tekortkomingen om de oren.

‘Ik kan niet langer bij je blijven,’ zei hij, en even later verliet hij het huis.

Als verdoofd had ik daarna op de bank naar de muur zitten staren. Pas veel later kon ik huilen. Terwijl de vrouwen naar wie ik jaloers had gekeken mannen hadden die liefdevol over hun buik aaiden, had ik een man die me voortaan haatte omdat ik een kind van hem kreeg...

‘Hallo?’ haalde een stem me uit mijn gedachten. Ik was in mijn herinneringen verdiept geraakt. ‘Wat is er aan de hand? Waarom bel je me midden in de nacht?’

Het was een wonder dat hij niet meteen had opgehangen. Maar David was normaal gesproken niet iemand die zich kinderachtig gedroeg.

‘Mijn kindje,’ begon ik met schorre stem. ‘Ons kindje... Ik ben vandaag bij de gynaecoloog geweest. De kans bestaat dat het een hartafwijking heeft.’

Stilte. Ik kon me wel indenken wat er nu door zijn hoofd ging. Ik heb je toch gezegd dat ik geen kind wil. Het komt allemaal door jou.

De mogelijkheid dat hij geen kinderen wilde omdat hij wist van een genetische belasting, kwam nu bij me op. Maar waarom had hij het daar nooit met me over gehad?

‘En?’ vroeg hij volkomen ongeïnteresseerd.

Dat benam me de adem.

Kon het hem echt helemaal niet schelen? Kon hij niet eens een paar troostende woorden missen? En dat terwijl ik hem had geschreven dat hij zich geen zorgen hoefde te maken over alimentatie. Als hij het kind niet wilde, hoefde hij er ook niet voor te betalen – punt uit.

Maar we waren zeven jaar samen geweest. Zeven jaar waarin we geen enorme ruzie hadden gehad. Zeven gelukkige jaren. Als ik niet zwanger was geworden, zou hij nu naast me liggen. Dan zou dit telefoontje er niet zijn geweest. En had ik me niet door zijn harteloosheid hoeven laten kwetsen.

‘Ik wilde vragen... is er... is er in jullie familie misschien...’ Verdorie, waarom zat ik als een schoolmeisje te stotteren? Dit was heel belangrijk! ‘Komen er in jouw familie hartafwijkingen voor? Ik bedoel, weet je daar iets van?’

‘Nee,’ antwoordde hij morrend. ‘In mijn familie komen geen hartafwijkingen voor. Is er verder nog iets?’

De tranen schoten me in de ogen. Goed, de informatie had ik nu, maar waarom leek hij niets te voelen? Waarom kon het hem niet schelen? Als er in zijn familie geen hartafwijkingen voorkwamen, was er in elk geval geen medische reden waarom hij geen kinderen wilde. Ging het hem dan echt alleen om het principe?

‘Oké, dan zal ik je niet verder storen,’ zei ik afstandelijk, en ik wachtte niet af of hij nog iets zou laten horen waar ik nog kwader

van zou worden. Ik hing gewoon op en smiet de telefoon door de kamer.

Gelukkig werd die door de dichte gordijnen opgevangen voor hij schade kon aanrichten.

Verbolgenheid en teleurstelling woedden in me. Ik rolde me op onder de deken en begon te huilen. Om David, om de toekomst die we nooit samen zouden hebben, maar vooral om mijn kindje, dat misschien niet eens de kans zou krijgen de wereld te aanschouwen.

3

De volgende ochtend werd ik pas wakker toen er zonlicht recht op mijn gezicht viel. Mijn ogen waren gezwollen. Tijdens mijn huilbui was ik op de bank in slaap gevallen en ik had helemaal verkeerd gelegen. Mijn nek en schouders deden zeer en ik kreeg een scheut in mijn rug. Kreunend kwam ik overeind en probeerde mijn benen van de bank te zwaaien.

Het genadige moment van ochtendlijke onwetendheid vervloog vlug. Ineens besepte ik waardoor ik op de bank was beland. Ik keek op mijn horloge, dat ik tegen mijn gewoonte in niet had afgedaan. Veertien minuten voor elf. Gelukkig was het zaterdag en hoefde ik niet naar de winkel. Het was ook de dag waarop mijn moeder terugkwam van haar reis. Het gebeurde zelden dat ze op vakantie ging. Ook ditmaal had ik haar zo ongeveer moeten overhalen. Haar wijngaard was bij Ben, haar beheerder, in uitstekende handen. Maar toch dacht ze dat de wijnstokken eronder zouden lijden als ze een voet van het terrein zette.

Om twaalf uur zou haar vliegtuig landen in Frankfurt. Dan deed ze er met de trein nog ruim anderhalf uur over om thuis te komen in Schweich aan de Moezel. Ik had dus nog bijna drie uur om te ontbijten en me op het telefoontje voor te bereiden.

Mijn moeder wist niets van de afspraak bij dokter Mandelbaum. Toen ze naar Tenerife ging, was de wereld voor haar en mij nog in orde. Twee weken waren genoeg geweest om grote scheu-

ren te maken in het toekomstscenario dat ik voor mezelf had bedacht.

Zuchtend stond ik op en sleepte me met mijn zere rug naar de badkamer. Onder de douche zou de verkramping misschien wat minder worden.

Twee uur later, vlak nadat mijn moeder me bericht had gestuurd dat ze goed was aangekomen en weer thuis was, pakte ik de telefoon en belde haar. Eerst had ik per sms aangekondigd dat ik nieuws had – ik wilde haar niet met zo'n bericht overvallen.

Mijn handen trilden.

De afgelopen uren had ik mezelf volkomen gek gemaakt; het was geen goed idee geweest op internet naar hartafwijkingen te zoeken. Wat ik vond was schrikwekkend. Natuurlijk werd overal gezegd dat de afwijkingen operatief verholpen moesten worden. Postnataal of in sommige gevallen zelfs voor de geboorte.

De gedachte dat mijn kindje in mijn lichaam geopereerd zou moeten worden, vond ik afgrijselijk. Nog erger waren de fora waar moeders van kinderen met een hartafwijking hun ervaringen uitwisselden. Sommigen van hen hadden heel lang geprobeerd zwanger te raken – of ze hadden al kinderen verloren, wier namen als signatuur onder hun post stonden. Door de verhalen van die 'sterrenkinderen', die geen kans hadden gekregen om te leven, werd ik zo tot tranen toe geroerd dat ik mijn laptop dicht moest klappen.

Nu duizelde het me en mijn angst zat dieper dan ooit. Ik hoopte dat mijn moeder me op een of andere manier kon helpen.

'Hallo, liefje,' zei ze toen ze na twee keer overgaan opnam.

'Hallo, mam, hoe gaat het?'

'Hoor je dat dan niet? Eigenlijk zou je de zon die ik heb opgedaan door de hoorn moeten voelen.' Mijn moeder lachte. Ze leek helemaal opgefrist te zijn. Anders zou ik op dit moment grappige vakantieanedotes hebben willen horen, maar met mijn sms'je had ik haar nieuwsgierig gemaakt.

‘Nou, wat voor opwindend nieuws is er?’ vroeg ze.

Blijkbaar dacht ze aan goed nieuws. Ik gunde mezelf even wat tijd, toen antwoordde ik: ‘Je kunt beter even gaan zitten, mam. Het... heeft helaas misschien positiever geklonken dan het is.’

Mijn moeder zuchtte. Geen idee waar ze nu was, maar na een tijdje had ik de indruk dat ze mijn suggestie had opgevolgd.

‘En, wat is er gebeurd? Is David weer komen opdagen?’

Zo graag als ze hem voor onze breuk had gemogen, zo weinig deed ze dat nu. Vooral nadat ik haar had verteld dat hij vanwege het kind bij me weg was gegaan. Ik kon me nog goed haar scheldtirade herinneren toen ik het haar vertelde. En de drankorgie zonder drank – omdat ik zwanger was mocht ik niet drinken. In plaats daarvan had mijn moeder voor twee gedronken, en met het klimmen van de uren waren haar scheldwoorden steeds bloemrijker geworden. Ik had er zwijgend bij gezeten in het besef dat ik het verknald had doordat ik eigenmachtig had beslist. Toch hielp het me dat ik haar zo hoorde schelden. Het deed me gewoon goed haar aan mijn kant te weten, al was ik zelf de schuldige.

En dat was precies wat ik ook nu, nog dringender dan toen, nodig had.

‘Ik was gisteren bij dokter Mandelbaum,’ begon ik. ‘Ze wilde een tweede echo maken. En een nekplooi meting.’

‘En, wat is daar uitgekomen?’ Mijn moeder klonk bezorgd.

‘Nou, ze zei dat de nekplooi verdikt was. Bovendien lijkt er iets niet in orde te zijn met het hartje van mijn kind.’

Aan de andere kant van de lijn werd het stil. In mijn oren bonsde mijn hart zo luid dat ik dacht dat mijn moeder het kon horen. ‘Mam?’ vroeg ik na een tijdje. Dat mijn moeder was omgevallen, was onwaarschijnlijk, daarvoor stond ze te stevig in haar schoenen. Maar het gebeurde af en toe dat ze van angst, schrik of om andere onaangename redenen bevroor. Vernemen dat haar kleinkind misschien ziek was, hoorde daar duidelijk bij.

‘Ja?’ zei ze, en daarbij klonk ze wat afwezig.

‘Heb je gehoord wat ik zei?’

‘Ja, dat heb ik, schat,’ antwoordde ze kalm. Typisch voor mijn moeder was ook dat ze bij problemen eerst heel rustig werd – voor ze echt flipte. ‘En eerlijk gezegd weet ik niet wat ik moet zeggen. Is het zeker dat er iets niet in orde is?’

‘Nou, ik moet over vier weken een echocardiogram laten maken, daarna kunnen ze me meer vertellen.’

‘Echocardiogram?’ vroeg mijn moeder. ‘Maar het kind is nog niet eens geboren!’

‘Dat kan ook bij ongeboren baby’s,’ antwoordde ik en ik probeerde dapper te klinken, maar dat lukte niet helemaal. Mijn stem trilde toen ik vertelde wat ik op internet had gevonden. Daarbij maakte ik me zo druk dat ik uiteindelijk mijn zelfbeheersing verloor.

‘Wat moet ik doen als dat nou precies gebeurt, mama?’ riep ik trillend. ‘Als mijn kleintje geopereerd moet worden? Wat moet ik dan toch doen?’

Die laatste woorden werden half gesmoord door de tranen die over mijn wangen biggelden.

‘Ik kan je helaas niet zeggen wat je dan moet doen, daarvoor weet ik er te weinig van,’ zei mijn moeder na even nadenken. ‘Maar ik kan je wel zeggen wat je nú moet doen. Je pakt een tas in, meldt je voor een paar dagen af op je werk en je komt hiernaartoe. En dan gaan we samen kijken wat er klopt van de informatie die je gevonden hebt en of er misschien een manier is om het de komende weken wat lichter voor je te maken.’

‘Echt?’ vroeg ik.

‘Ja, echt. Ik sta erop. Pak je spullen in. Desnoods bel ik je chef-fin dat ze je vrij moet geven.’ Mijn moeder klonk zeer beslist. Ik zag haar ervoor aan dat ze Christina ging bellen om uit te leggen waarom ik nu een paar dagen voor mezelf nodig had. Maar dat regelde ik liever zelf.

‘Bedankt, mam.’ Ik veegde de tranen van mijn wangen. ‘Dat

doe ik zelf wel. Ik bel daarna terug en laat je weten wanneer ik aankom.’

‘Oké, lieverd. Ik ga intussen een blik op de wijnstokken werpen. Ik heb mijn mobiel bij me, je kunt me altijd bereiken.’

We namen afscheid en ik klapte mijn laptop weer open. Eigenlijk alleen om hem uit te zetten, maar toen zag ik dat onder aan het bericht van een forumlid een kleine banner stond. Die was me eerst niet opgevallen, maar nu zag ik hem. Het was het hoofdje van een kindje, dat in de handen van een vrouw rustte. Het kindje zag eruit alsof het sliep.

Hoewel ik er geen goed gevoel over had waar de link naar kon verwijzen, klikte ik erop.

Ik zag zwart-witfoto’s, prachtige opnamen van kinderen die eruitzagen alsof ze alleen maar sliepen. Daarnaast stonden hun verhalen. Geen van de kinderen was ouder geworden dan een dag. Hun ouders hadden met de foto’s willen vastleggen dat het kindje echt geleefd had – al was het maar een paar uur.

De foto’s waren heel esthetisch gemaakt, door fotografen die de kunst verstonden. Ze raakten me diep. Ik zag in de dode kinderen ineens dat van mezelf. Zou ik de kracht hebben mijn kind door zo’n fotograaf te laten fotograferen? Zou ik zijn korte leven willen vastleggen?

Mijn maag kwam in opstand. Ik had de site beter kunnen sluiten, ik wilde immers het reisbureau laten weten dat ik vrij wilde nemen. Maar ik kon me niet van het beeldscherm losmaken.

De tranen stroomden over mijn wangen, wat ik zag raakte me te diep.

Maar toen merkte ik iets wat mijn hand ertoe bracht op de sluitknop te klikken.

Nee, zei ik tegen mezelf terwijl de site verdween, mijn kindje leeft, dat voel ik. Het zet me ertoe aan croissants met aardbeienjam naar binnen te werken en heeft een afkeer van *spaghetti aglio e olio*. Ik ga naar mama. En dan zullen we zien wat we kunnen doen. Misschien komt het allemaal goed.

Ik klapte de laptop dicht en liep naar de gang om mijn jas te halen. Voor ik kon vertrekken, moest ik toestemming van het reisbureau hebben om vrij te nemen.

4

Foto nr. 1

De achttienjarige Marianne staat in een donker vertrek, waarin haar gestalte helemaal verdwijnt. Alleen door een spleet tussen de gordijnen valt er wat licht op haar gezicht en haar kruin. In het donker lijkt haar gezicht net een masker. Op haar schouders zijn de plooien van een zomerjurk zichtbaar. Ze heeft haar hand op de gordijnen gelegd, alsof ze die verder open wil doen, maar iets lijkt haar dat te beletten. (6 juni 1967)

Het interesseerde Richard Schwarz niet dat hij er nog een kind bij kreeg. Toen zijn vrouw Irene hem op 15 januari 1949 vanuit de kliniek belde om hem mee te delen dat het een meisje was, had hij het ter kennisgeving aangenomen en opgehangen.

Maar alleen al het feit dat hij vanuit de kliniek gebeld moest worden, onderscheidde hem van andere vaders, zelfs voor die tijd.

Gewoonlijk liepen mannen die de geneugten van het vaderschap tegemoet zagen, nadat ze hun vrouw naar het ziekenhuis hadden gebracht, urenlang te ijsberen in de wachtkamer. Vol onrust praatten ze met hun lotgenoten, die net als zij heen en weer draafden of met hun voeten wippend op hun stoel zaten, ze wisselden verhalen uit die ze anders nooit aan onbekenden zouden hebben verteld en wachtten tot de verpleegster verscheen en kwam zeggen hoe de bevalling was verlopen.